

Przykładowe zestawy egzaminacyjne ilustrują stopień złożoności zadań i pytań testowych. Wskazane w zadaniach rozwiązania są rozwiązaniami wyłącznie ramowymi. Rozwiązania – co do zasady – powinny uwzględniać założenia podane w zadaniu, jednak mogą być one przez kandydata dookreślone lub skomentowane, jeśli uzna taką potrzebę. Na dzień egzaminu obowiązujący jest zakres wiedzy aktualnej, odpowiadającej zagadnieniom wyspecyfikowanym dla danego egzaminu w obowiązującej uchwale Krajowej Rady Biegłych Rewidentów. Przygotowując się do egzaminów, publikowane zadania należy więc wykorzystywać odpowiednio, pamiętając jednocześnie o tym, że nie wyczerpują one bogatej literatury przedmiotu.

ROZWIĄZANIA WZORCOWE

BLOK TEMATYCZNY I

Pytania testowe

1. Obowiązek obligatoryjnego doskonalenia zawodowego przez biegłych rewidentów wpisanych do rejestru biegłych rewidentów:
 - a) **część obligatoryjnego doskonalenia zawodowego może odbyć w formie samokształcenia zawodowego.**
 - b) tylko w formie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego realizowanego przez jednostki uprawnione.
 - c) biegły rewident samodzielnie wybiera formę doksztalcenia zawodowego.
2. Biegły rewident wykonuje zawód w imieniu:
 - a) własnym i na własny rachunek.
 - b) **firmy audytorskiej.**
 - c) w imieniu firmy audytorskiej lub w imieniu własnym.
3. Biegły rewident, który osiągnął wiek emerytalny i na swój wniosek wystąpił z samorzędu biegłych rewidentów:
 - a) **nie posiada czynnego i biernego prawa wyborczego na Walnym Zgromadzeniu Biegłych Rewidentów Oddziału Regionalnego.**
 - b) nie może posługiwać się tytułem "biegły rewident senior".
 - c) posiada bierne prawo wyborcze na Walnym Zgromadzeniu Biegłych Rewidentów Oddziału Regionalnego.
4. Kluczowy biegły rewident w świetle zapisów ustawy z dnia 11.05.2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym:
 - a) musi być obecny u Klienta podczas wykonywania czynności rewizji finansowej.
 - b) **bierze czynny udział w przeprowadzeniu badania.**
 - c) ustala polityki i procedury przeprowadzania badania i nadzorowania zespołu badającego.
5. Firma audytorska jest zobowiązana ustanowić mechanizmy wewnętrznej kontroli jakości, które zapewniają przestrzeganie decyzji i procedur w odniesieniu do:
 - a) wyłącznie kluczowego biegłego rewidenta.
 - b) **wszystkich osób biorących udział w badaniu.**
 - c) kontrolera jakości wykonania zlecenia oraz kluczowego biegłego rewidenta.
6. Biegły rewident jest obowiązany w szczególności stale podnosić kwalifikacje zawodowe, w tym przez odbywanie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego :
 - a) w dowolnym roku kalendarzowym w trakcie trzyletniego okresu rozliczeniowego ustanowionego uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.
 - b) w rocznym cyklu rozliczeniowym.
 - c) **w każdym roku kalendarzowym.**
7. Zasady ustalania składek członkowskich biegłych rewidentów :
 - a) ustanawia w drodze uchwały Krajowa Rada Biegłych Rewidentów.
 - b) ustanawia w drodze rozporządzenia Minister Finansów.
 - c) **określa Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów.**

8. Badanie planu podziału spółki akcyjnej o sumie bilansowej powyżej 20 mln złotych i przeciętnym średniorocznym zatrudnieniu ponad 100 etatów:
- jest zastrzeżone do wyłącznej kompetencji biegłego rewidenta i wymaga wcześniejszego zgłoszenia do Komisji Nadzoru Finansowego,
 - jest zastrzeżone do wyłącznej kompetencji biegłego rewidenta i wymaga uzyskania zgody na jego przeprowadzenie przez Polską Agencję Nadzoru Audytowego,
 - nie jest zastrzeżone do wyłącznej kompetencji biegłego rewidenta.**
9. Świadczenie kilku usług pokrewnych na rzecz tej samej spółki notowanej na rynku NewConnect w ciągu jej jednego roku obrotowego:
- jest zabronione,
 - nie może być wykonane przez tą samą firmę audytorską,
 - jest dozwolone przez tą samą firmę audytorską, jeżeli każdorazowo usługi te są wykonywane zgodnie z właściwymi krajowymi standardami wykonywania zawodu.**
10. Prospektywne informacje finansowe, weryfikowane przez biegłego rewidenta:
- muszą obejmować całe sprawozdanie finansowe,
 - nie mogą obejmować jednego elementu sprawozdania finansowego,
 - mogą obejmować np. wyłącznie sprawozdanie z przepływów pieniężnych.**
11. Podczas wykonywania usługi kompilacji sprawozdania finansowego zgodnie z Krajowym Standardem Usług Pokrewnych 4410 (Z), biegły rewident:
- ma obowiązek stosowania osądu zawodowego,**
 - nie stosuje osądu zawodowego,
 - nie ma obowiązku stosowania się do zasad etyki zawodowej.
12. Jeżeli kierownik jednostki odmawia biegłemu rewidentowi, przeprowadzającemu fakultatywną usługę kompilacji sprawozdania finansowego tej jednostki, dokonania korekt do skompilowanych informacji finansowych, biegły rewident ma obowiązek:
- wycofać się ze zlecenia i poinformować kierownika jednostki oraz osoby sprawujące nadzór o przyczynach wycofania się,**
 - wyrazić w sprawozdaniu z przeprowadzonej kompilacji wniosek negatywny,
 - poinformowania o tej sytuacji Polską Agencję Nadzoru Audytowego.
13. W przypadku usługi atestacyjnej dotyczącej sprawozdania na temat gazów cieplarnianych, przeprowadzający ją biegły rewident:
- nie ma obowiązku ustalania istotności wykonawczej, jeżeli ustalił istotność dla sprawozdania na temat gazów cieplarnianych,
 - kieruje się osądem zawodowym w zakresie tego czy zlecenie wymaga ustalenia istotności wykonawczej,
 - ustala istotność wykonawczą dla celów m.in. oceny ryzyk istotnego zniekształcenia.**
14. W przypadku usługi atestacyjnej dotyczącej sprawozdania na temat gazów cieplarnianych, jeżeli jednostka posiada funkcję audytu wewnętrznego, biegły rewident odpowiedzialny za zlecenie:
- ma obowiązek ustalenia w planie działania procedur wykorzystujących funkcję audytu wewnętrznego,
 - w każdym przypadku ma obowiązek ustalenia czy i w jakim zakresie wykorzystać określone wyniki pracy funkcji audytu wewnętrznego,**
 - ma obowiązek ustalenia czy i w jakim zakresie wykorzystać określone wyniki pracy funkcji audytu wewnętrznego, ale tylko w przypadku, w którym uzna, że funkcja audytu wewnętrznego jest przydatna dla celów zlecenia.

15. Niezależność biegłego rewidenta wymagana jest przy wykonywaniu:
- usług atestacyjnych,**
 - usług kompilacji,
 - usług uzgodnionych procedur
16. Jeżeli całkowita kwota wynagrodzeń uzyskanych od klienta zlecenia atestacyjnego stanowi znaczny odsetek całkowitych przychodów firmy audytorskiej, uzależnienie od tego klienta oraz obawa jego utraty wywołuje zagrożenie:
- czerpania korzyści własnych lub zastraszenia,**
 - wyłącznie czerpania korzyści własnych,
 - wyłącznie zastraszenia.
17. Kluczowy biegły rewident nie może przeprowadzać:
- badania ustawowego w tej samej jednostce zainteresowania publicznego przez okres dłuższy niż 6 lat,
 - badania ustawowego w tej samej jednostce zainteresowania publicznego przez okres dłuższy niż 5 lat,**
 - badania dobrowolnego w tej samej jednostce zainteresowania publicznego przez okres dłuższy niż 5 lat.
18. Zgodnie z zasadami etyki zawodowej, zasada niezależności powinna być przestrzegana przy wykonywaniu zleceń:
- badania i przeglądów sprawozdań finansowych oraz innych usług atestacyjnych,**
 - badania i przeglądów sprawozdań finansowych oraz innych usług pokrewnych
 - wyłącznie badania i przeglądy sprawozdań finansowych.
19. W świetle zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów, niezależność to:
- stan umysłu pozwalający na wyrażenie wniosku wolnego od wpływów zagrażających zawodowemu osądowi, a tym samym pozwalający danej osobie na uczciwe działanie i zachowanie obiektywizmu oraz zawodowego sceptycyzmu,
 - unikanie faktów i okoliczności, które są na tyle znaczące, że racjonalna i dobrze poinformowana strona trzecia skłonna byłaby uznać, że uczciwość, obiektywizm lub zawodowy sceptycyzm firmy lub członka zespołu wykonującego badanie lub usługę atestacyjną zostały naruszone,
 - niezależność umysłu oraz wizerunku.**
20. Czy naruszenie zasad etyki zawodowej przez biegłego rewidenta stanowi przewinienie dyscyplinarne?
- tak, w każdym przypadku,**
 - tak, pod warunkiem, że biegłemu rewidentowi zostanie ogłoszone lub doręczone postanowienie o przedstawieniu zarzutów,
 - tak, chyba że wobec biegłego rewidenta toczy się już w tym zakresie postępowanie karne.

Zagadnienia sytuacyjne

Zadanie sytuacyjne 1

Założenia:

Jesteś aplikantem zatrudnionym w firmie audytorskiej funkcjonującej jako spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Podstawowym zakresem działalności Twojej firmy jest badanie rocznych sprawozdań finansowych jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego. Firma zatrudnia 20 pracowników, w tym pięciu biegłych rewidentów wykonujących zawód.

Przedstawiono Ci pięć sytuacji zaistniałych w Twojej Firmie Audytorskiej (FA) w ramach uregulowań i realizacji Systemu Wewnętrznej Kontroli Jakości (SWKJ).

1. W SWKJ FA zapisano, że kontroler jakości zlecenia w ramach współpracy z zespołem przeprowadzającym badanie sprawozdania finansowego musi co najmniej przeprowadzić dyskusję z kluczowym biegłym rewidentem na temat znaczących spraw.
2. W SWKJ zapisano, że odpowiedzialność za zebranie wystarczającej informacji o zleceniodawcy badania sprawozdania finansowego, dla uzyskania wystarczającej pewności dotyczącej zachowania niezależności, ponosi członek zarządu FA odpowiedzialny za SWKJ.
3. W SWKJ zapisano, że wszyscy pracownicy FA składają na początek roku oświadczenie o niezależności od klientów FA.
4. W SWKJ zapisano wymogi dotyczące kryteriów wyboru osób przeprowadzających kontrolę jakości wykonania zlecenia jako „kwalifikacje merytoryczne wymagane do wypełnienia tych zadań”.
5. W SWKJ zapisano zobowiązanie kluczowych biegłych rewidentów do zapewnienia takiej współpracy kontrolera jakości zlecenia by przeprowadzenie kontroli jakości wykonania zlecenia odbywało się na odpowiednich etapach jego realizacji.

Dyspozycje:

W kolumnie 2 tabeli zamieszczonej w *Rozwiązaniu* zadania proszę:

- a) dokonać oceny określonego problemu z punktu widzenia obowiązujących regulacji zawodowych, podkreślając właściwy wyraz,
- b) uzasadnić ocenę przedstawioną w pkt a),
- c) podać źródło regulacji zawodowych dotyczących danego problemu.

Rozwiązanie wzorcowe:

Lp. = Problem określony w tym pkt założeń zadania	Ocena zgodności działania firmy audytorskiej z obowiązującymi regulacjami zawodowymi, uzasadnienia oceny, źródło regulacji zawodowych
1	2
1.	Ad. a) Zapis w SWKJ jest poprawny – niepoprawny . Ad. b) Uzasadnienie oceny przedstawionej w pkt a). Jest to jedno z istotnych zadań kontrolera jakości zlecenia. Ad. c) Źródło regulacji zawodowych. <i>MSB 220 § 20 i MSKJ 1 § 37.</i>
2.	Ad. a) Zapis w SWKJ jest poprawny – niepoprawny . Ad. b) Uzasadnienie oceny przedstawionej w pkt a). Obowiązki w tym zakresie mają także kluczowi biegli rewidenci. Ad. c) Źródło regulacji zawodowych. <i>MSKJ 1 § 21 i § 22.</i>
3.	Ad. a) Zapis w SWKJ jest poprawny – niepoprawny . Ad. b) Uzasadnienie oceny przedstawionej w pkt a). Oświadczenie składane przynajmniej raz w roku dotyczy przestrzegania zasad i procedur dotyczących niezależności a nie niezależności dotyczącej konkretnego klienta. Ad. c) Źródło regulacji zawodowych. <i>MSKJ 1 § 24.</i>
4.	Ad. a) Zapis w SWKJ jest poprawny – niepoprawny . Ad. b) Uzasadnienie oceny przedstawionej w pkt a). Brak kryterium „ryzyka naruszenia obiektywizmu”. Ad. c) Źródło regulacji zawodowych. <i>MSKJ 1 § 39 i § 448.</i>
5.	Ad. a) Zapis w SWKJ jest poprawny – niepoprawny . Ad. b) Uzasadnienie oceny przedstawionej w pkt a). Zapewnia unikanie sytuacji opóźnienia kontroli jakości zlecenia i zwiększa skuteczność tej kontroli. Ad. c) Źródło regulacji zawodowych. <i>MSB 220 § 7f.</i>

Zadanie sytuacyjne 2

Założenia:

Międzynarodowy Kodeks etyki zawodowych księgowych (Kodeks) stanowiący zasady etyki zawodowej biegłych rewidentów wymienia i definiuje m.in. podstawowe zasady etyczne, które określają wzorzec postępowania oczekiwany od biegłego rewidenta. Podstawowe zasady etyczne odzwierciedlają uznanie przez profesję swojej odpowiedzialności za działanie w interesie publicznym. Kodeks zawiera również ramowe założenia koncepcyjne, które określają podejście zawodowego księgowego do:

- identyfikacji zagrożeń dla przestrzegania podstawowych zasad etycznych;
- oceny zidentyfikowanych zagrożeń; oraz
- reakcji na zagrożenia w celu ich wyeliminowania lub ograniczenia do akceptowalnego poziomu.

Dyspozycje:

- Wskaż, które z wymienionych w tabeli zamieszczonej w *Rozwiązaniu*, zasad postępowania są podstawowymi zasadami etyki w rozumieniu Kodeksu. Wstaw krzyżyk („X”) w odpowiedniej kolumnie (**TAK** lub **NIE**).
- Przyporządkuj definicje do podstawowych zasad etyki wpisując odpowiednią literę (A-E) w kolumnie „Definicja”.
 - Przestrzeganie poufności informacji uzyskanych w wyniku powiązań zawodowych i gospodarczych.
 - Uzyskiwanie i posiadanie specjalistycznej wiedzy oraz umiejętności zawodowych na poziomie wymaganym do zapewnienia, że klient lub zatrudniająca go organizacja uzyskuje kompetentną, profesjonalną usługę, opartą na najnowszych standardach technicznych i zawodowych oraz odpowiednim ustawodawstwie; oraz zachowywanie staranności i postępowanie zgodnie z mającymi zastosowanie standardami technicznymi i zawodowymi.
 - Postępowanie zgodnie z odpowiednimi przepisami prawa i regulacjami oraz unikanie wszelkich zachowań, o których biegły rewident wie lub powinien wiedzieć, że mogłyby zdyskredytować zawód.
 - Dbłość, aby uprzedzenia, konflikt interesów lub niepożądane oddziaływanie osób trzecich nie wpływały na osądy o charakterze zawodowym lub gospodarczym.
 - Postępowanie w sposób otwarty i uczciwy we wszystkich powiązaniach zawodowych i gospodarczych.

Rozwiązanie wzorcowe:

Lp.	Wyszczególnienie	TAK	NIE	Definicja
1.	Niezależność		X	
2.	Uczciwość	X		E
3.	Obiektywizm	X		D
4.	kompetencje zawodowe i należyta staranność	X		B
5.	Wytrwałość		X	
6.	profesjonalne postępowanie	X		C
7.	Otwartość		X	
8.	Staranność		X	
9.	zachowanie poufności	X		A
10.	dokładność i profesjonalizm		X	

Zadanie sytuacyjne 3

Założenia:

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa firma audytorska oraz kluczowy biegły rewident podejmują niezbędne działania w celu zapewnienia, że przy przeprowadzaniu badania na ich niezależność nie wpływał żaden rzeczywisty ani potencjalny konflikt interesów, relacje gospodarcze ani żadne inne bezpośrednie lub pośrednie relacje między badaną jednostką a firmą audytorską, członkami zespołu wykonującego badanie, członkami sieci, do której należy firma audytorska, kierownictwem firmy audytorskiej lub osobami związanymi z nimi stosunkiem kontroli.

Dodatkowo, firma audytorska oraz kluczowy biegły rewident nie przeprowadzają badania, jeżeli istnieje zagrożenie wystąpienia autokontroli, czerpania korzyści własnych, promowania interesów badanej jednostki, zażyłości lub zastraszenia spowodowanych stosunkiem finansowym, osobistym, gospodarczym, zatrudnienia lub innym między badaną jednostką a kluczowym biegłym rewidentem, firmą audytorską, członkiem sieci, do której należy firma audytorska, lub osobą fizyczną mogącą wpłynąć na wynik badania, wskutek czego obiektywna, racjonalna i poinformowana osoba trzecia mogłaby wnioskować, że niezależność kluczowego biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej jest zagrożona pomimo zastosowania zabezpieczeń zmierzających do wyeliminowania lub zredukowania zagrożenia do akceptowalnego poziomu.

Dyspozycje:

W odniesieniu do okoliczności wskazanych w tabeli zamieszczonej w *Rozwiązaniu* zaznacz prawidłową odpowiedź wpisując odpowiednio **PRAWDA** lub **FAŁSZ**.

Rozwiązanie wzorcowe:

W odniesieniu do okoliczności wskazanych poniżej zaznacz prawidłową odpowiedź:

Lp.	Wyszczególnienie	PRAWDA/FALSZ
1.	Pracownicy firmy audytorskiej uczestniczący w przeprowadzaniu badania nie mogą uczestniczyć w określaniu wyniku badania badanej jednostki ani w inny sposób nie mogą wpływać na ten wynik, jeżeli uczestniczyli w prowadzeniu ksiąg rachunkowych lub sporządzaniu dokumentacji księgowej lub sprawozdań finansowych badanej jednostki w roku obrotowym poprzedzającym okres objęty badaniem, w okresie objętym badanym sprawozdaniem lub okresie przeprowadzania badania.	PRAWDA
2.	Osoba fizyczna, biorąca bezpośredni udział w czynnościach badania może uczestniczyć w określaniu wyniku badania badanej jednostki, jeżeli jest przedstawicielem prawnym (pełnomocnikiem) jednostki powiązanej z badaną jednostką.	FALSZ
3.	Żona kluczowego biegłego rewidenta uzyskała kredyt hipoteczny na warunkach rynkowych w ramach zwykłej działalności banku, który bada ten kluczowy biegły rewident. Niezależność kluczowego biegłego rewidenta została naruszona i powinien zostać odsunięty przez firmę audytorską od badania sprawozdania finansowego tego banku.	FALSZ
4.	W firmie audytorskiej NOTUS na stanowisku informatyka zatrudniony jest syn członka rady nadzorczej Spółki A, która wybrała firmę audytorską NOTUS do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego. Firma audytorska NOTUS powinna bezwzględnie zrezygnować z realizacji usługi badania sprawozdania finansowego dla Spółki A.	FALSZ
5.	Pracownicy firmy audytorskiej uczestniczący w przeprowadzaniu badania otrzymali na spotkaniu wstępnym ścienne kalendarze reklamowe badanej jednostki oraz długopisy z nadrukiem logo badanej Spółki. Okoliczność ta stanowi przyjęcie korzyści osobistych i powoduje, że osoby te nie są od tego momentu niezależne od badanej jednostki.	FALSZ
6.	Biegły rewident oraz firma audytorska są obowiązani zachować w tajemnicy wszystkie informacje i dokumenty, do których mieli dostęp w trakcie wykonywania czynności rewizji finansowej. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie jest ograniczony w czasie.	PRAWDA
7.	Wynagrodzenie za przeprowadzenie badania uzyskiwane przez firmę audytorską może być uzależnione od świadczenia na rzecz badanej jednostki lub jednostek z nią powiązanych dodatkowych usług niebędących badaniem.	FALSZ
8.	Firma audytorska i członkowie zespołu wykonującego badanie przed przystąpieniem do badania składają oświadczenie o spełnianiu wymogów niezależności. Oświadczenie to nie jest składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia	FALSZ
9.	Członkowie zarządu oraz organów nadzorczych firmy mogą ingerować w przeprowadzanie przez biegłego rewidenta badania sprawozdania finansowego w dowolny sposób, w sytuacji, gdy biegły rewident jest etatowym pracownikiem firmy audytorskiej.	FALSZ
10.	Zasady etyki zawodowej biegłych rewidentów zostały przyjęte uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.	PRAWDA

Zadanie sytuacyjne 4

Założenia:

Zostałeś poproszony przez firmę audytorską (FA) prowadzoną jednoosobowo przez biegłego rewidenta prowadzącego działalność gospodarczą o konsultacje dotyczące prowadzenia tej FA. Biegły rewident prowadzący FA prowadzi badania sprawozdań finansowych, zatrudnia do badania sprawozdań finansowych na podstawie umowy cywilnoprawnej jeszcze dwu innych biegłych rewidentów (wykonujących zawód) oraz także na podstawie umów cywilnoprawnych zatrudnia inne osoby (2-5 w zależności od potrzeb). Zostałeś poproszony o ustosunkowanie się do pięciu problemów dotyczących wewnętrznej kontroli jakości firmy audytorskiej i kontroli jakości badań rocznych sprawozdań finansowych – firma przeprowadza badania wyłącznie jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego.

1. Rada Nadzorcza potencjalnego klienta przed wyborem biegłego rewidenta zwróciła się z zapytaniem do FA dotyczącym roli jaką w badaniu będzie pełnił kluczowy biegły rewident i informacji o kompetencjach kluczowego biegłego rewidenta. FA zamierza odpowiedzieć, że jest to jej wewnętrzna sprawa, na ten moment nie jest jeszcze wyznaczony kluczowy biegły rewident.
2. Ze względu na doświadczenia zawodowe biegłego rewidenta prowadzącego FA i współpracujących z nim biegłych rewidentów, uznał on że konsultacje spraw trudnych i spornych nie są konieczne.
3. W SWKJ zapisano, że kontrolę jakości zlecenia, w przypadkach gdy zgodnie z SWKJ jest wymagana, zleca się studentowi II roku specjalności „Rachunkowość i rewizja”.
4. W SWKJ zapisano, że cykliczna inspekcja zakończonych zleceń będzie się odbywać w cyklu raz na trzy lata, każdego roku będzie dotyczyć jednego kluczowego biegłego rewidenta (wg stałej kolejności alfabetycznej) i będzie dotyczyć dwu zleceń (w tym jednego badania po raz pierwszy – jeżeli takie badanie wystąpiło).
5. Do istotnych elementów SWKJ w zakresie obowiązków właściciela FA zaliczono obowiązki związane z zapewnianiem jakości w firmie, przyjmowanie zleceń i kontynuowanie współpracy z klientem oraz przeprowadzenie zlecenia.

Dyspozycje:

W kolumnie 2 tabeli zamieszczonej w *Rozwiązaniu* zadania proszę:

- a) dokonać oceny określonego problemu z punktu widzenia obowiązujących regulacji zawodowych, podkreślając właściwy wyraz,
- b) uzasadnić ocenę przedstawioną w pkt a),
- c) podać źródło regulacji zawodowych dotyczących danego problemu.

Rozwiązanie wzorcowe:

Lp. = Problem określony w tym pkt założeń zadania	Ocena stanowiska firmy audytorskiej w świetle obowiązujących regulacji zawodowych, uzasadnienia oceny, źródło regulacji zawodowych
1	2
1.	Ad. a) Propozycja FA jest poprawna – niepoprawna . Ad. b) Uzasadnienie oceny przedstawionej w pkt a). Proponowana odpowiedź jest po pierwsze „niedyplomatyczna”, po drugie sprzeczna z MSKJ 1. Ad. c) Źródło regulacji zawodowych. MSKJ I § 30.
2.	Ad. a) Stanowisko biegłego rewidenta jest poprawne – niepoprawne . Ad. b) Uzasadnienie oceny przedstawionej w pkt a). Warunkiem zapewnienia właściwej jakości badania rocznego sprawozdania finansowego jest zapewnienie odpowiednich konsultacji spraw trudnych i spornych, nie można tego z góry wykluczyć. Ad. c) Źródło regulacji zawodowych. MSKJ I § 34-37, w szczególności § 34a.
3.	Ad. a) Zapis w SWKJ jest poprawny – niepoprawny . Ad. b) Uzasadnienie oceny przedstawionej w pkt a). Student nie spełnia wymogów standardu. Ad. c) Źródło regulacji zawodowych. MSB 220 § 7p w powiązaniu z § 7c.
4.	Ad. a) Zapis w SWKJ jest poprawny – niepoprawny . Ad. b) Uzasadnienie oceny przedstawionej w pkt a). Uregulowanie jest zgodne z MSKJ 1. Ad. c) Źródło regulacji zawodowych. MSKJ I § 48 i § A66.
5.	Ad. a) SWKJ w tym zakresie jest poprawny (kompletny) – niepoprawny (niekompletny) . Ad. b) Uzasadnienie oceny przedstawionej w pkt a). Brakuje wymogów dotyczących odpowiednich wymogów etycznych, zasobów ludzkich oraz nadzorowania. Ad. c) Źródło regulacji zawodowych. MSKJ I § 16.

Zadanie sytuacyjne 5

Założenia

Biegły rewident Jan Kowalski nr 54321, w imieniu firmy audytorskiej „Audytor 07” Sp. z o.o., wykonał na wniosek spółki „AGAT” Sp. z o.o. i zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 01.09.201X r. badanie planu przekształcenia spółki „AGAT” Sp. z o.o. w spółkę akcyjną „GAGAT” S.A. Plan przekształcenia sporządzony został na dzień 30.06.201X r. i obejmował okres 6 miesięcy roku obrotowego spółki przekształcanej. Zarówno biegły rewident jak i firma audytorska spełniali kryteria niezależności niezbędne aby podjąć się zlecenia badania planu przekształcenia. Usługa badania planu przekształcenia nie obejmowała badania innych zagadnień. Po zakończeniu usługi biegły rewident wydał sprawozdanie z badania planu przekształcenia.

Dyspozycje:

W oparciu o powyższe informacje oraz uwzględniając obowiązujące przepisy i standardy wykonywania zawodu, proszę w kolumnie 3 tabeli zamieszczonej w *Rozwiązaniu*:

- dokonać oceny kompletności wybranych sformułowań zawartych w wydanym przez biegłego rewidenta sprawozdaniu z badania planu przekształcenia zawierającym akapit opiniujący (opinia bez zastrzeżeń) **podkreślając właściwy wyraz.**
- uzasadnić** ocenę zastosowanego przez biegłego rewidenta zapisu jako zgodnego lub niezgodnego z obowiązującymi przepisami i odpowiednimi krajowymi standardami wykonywania zawodu. W przypadku niezgodności zaproponować prawidłowy zapis.

Rozwiązanie wzorcowe:

Lp.	Fragment sprawozdania z badania planu przekształcenia	Ocena zapisu zamieszczonego w wydanym sprawozdaniu
1	2	3
1.	Sprawozdanie biegłego rewidenta z badania planu przekształcenia dla Walnego Zgromadzenia spółki „AGAT” Sp. z o.o. („Spółka przekształcana”).	Ad. 1.1 Zapis prawidłowy – <u>nieprawidłowy</u> Ad. 1.2 <i>Uzasadnienie oraz propozycja prawidłowej treści (w przypadku gdy zapis jest nieprawidłowy)</i> W tytule sprawozdania nie wskazano, że jest to niezależne sprawozdanie, sporządzone przez niezależnego biegłego rewidenta. Ponadto lista zamierzonych użytkowników opinii z badania planu przekształcenia jest niekompletna. Brak wskazania Sądu Rejonowego. /KSUA 3000 par. 69 lit. (a) oraz (b)/ <u>Prawidłowy zapis:</u> <i>Sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta z badania planu przekształcenia dla Walnego Zgromadzenia spółki „AGAT” Sp. z o.o. oraz Sądu Rejonowego</i>
2.	Przeprowadziłem badanie załączonego Planu Przekształcenia przygotowanego na podstawie sprawozdania finansowego sporządzonego na dzień 30.06.201X r. w oparciu o postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 01.09.201X r. z wniosku spółki „AGAT” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.	Ad. 2.1 Zapis prawidłowy – <u>nieprawidłowy</u> Ad. 2.2 <i>Uzasadnienie oraz propozycja prawidłowej treści (w przypadku gdy zapis jest nieprawidłowy)</i> Brak jednoznacznego wskazania jednostki przekształcanej z podaniem w jaką jednostkę zostaje przekształcona.

Rewizja finansowa oraz etyka

Lp.	Fragment sprawozdania z badania planu przekształcenia	Ocena zapisu zamieszczonego w wydanym sprawozdaniu
1	2	3
		<p>Ponadto brak pełnego wskazania okresu jaki obejmuje sprawozdanie finansowe.</p> <p><u>Prawidłowy zapis:</u> <i>Przeprowadziłem badanie załączonego Planu Przekształcenia spółki „AGAT” Sp. z o.o. w spółkę akcyjną „GAGAT” S.A. przygotowanego na podstawie sprawozdania finansowego sporządzonego na dzień 30.06.201X r. i za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30.06.201X r. w oparciu o postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 01.09.201X r. z wniosku spółki „AGAT” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.</i></p>
3.	<p>Za rzetelność i poprawność sporządzonego Planu Przekształcenia odpowiada Zarząd Spółki Przekształcanej. Moim zadaniem było zbadanie Planu Przekształcenia oraz wyrażenie, na podstawie badania, opinii o jego poprawności i rzetelności zgodnie z art. 559 Kodeksu Spółek Handlowych (dalej KSH). Zakres moich prac obejmował badanie sprawozdania finansowego Spółki Przekształcanej sporządzonego na dzień i za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30.06.201X r.</p>	<p>Ad. 3.1 Zapis prawidłowy – <u>nieprawidłowy</u></p> <p>Ad. 3.2 <i>Uzasadnienie oraz propozycja prawidłowej treści (w przypadku gdy zapis jest nieprawidłowy)</i></p> <p>Zakres prac nie obejmuje badania sprawozdania finansowego. Jest to usługa atestacyjna objęta KSUA 3000.</p> <p><u>Prawidłowy zapis:</u> <i>Zakres moich prac nie obejmował badania sprawozdania finansowego Spółki Przekształcanej sporządzonego na dzień i za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30.06.201X r.</i></p>
4.	<p>Moja opinia z badania Planu Przekształcenia została sporządzona wyłącznie na użytek udziałowców Spółki Przekształcanej i nie może być użyta w żadnym innym celu niż dla procesu przekształcenia.</p>	<p>Ad. 4.1 Zapis prawidłowy – <u>nieprawidłowy</u></p> <p>Ad. 4.2 <i>Uzasadnienie oraz propozycja prawidłowej treści (w przypadku gdy zapis jest nieprawidłowy)</i></p> <p>Niekompletnie wykazanie adresatów. /KSUA 3000 par. A.162/</p> <p><u>Prawidłowy zapis:</u> <i>Moja opinia z badania Planu Przekształcenia została sporządzona wyłącznie na użytek udziałowców Spółki Przekształcanej oraz Sądu Rejonowego i nie może być użyta w żadnym innym celu niż dla udokumentowania procesu przekształcenia.</i></p>
5.	<p>Badanie Planu Przekształcenia przeprowadziłem stosownie do postanowień: - art. 559 KSH, - krajowego standardu usług atestacyjnych KSUA 3000 „Usługi atestacyjne inne niż badania lub przeglądy historycznych</p>	<p>Ad. 5.1 Zapis <u>prawidłowy</u> – nieprawidłowy</p> <p>Ad. 5.2 <i>Uzasadnienie oraz propozycja prawidłowej treści (w przypadku gdy zapis jest nieprawidłowy)</i></p>

Rewizja finansowa oraz etyka

Lp.	Fragment sprawozdania z badania planu przekształcenia	Ocena zapisu zamieszczonego w wydanym sprawozdaniu
1	2	3
	<p>informacji finansowych” wydanego przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność dającą dostateczną podstawę do wyrażenia opinii o Planie Przekształcenia. Badanie Planu Przekształcenia polegało między innymi na sprawdzeniu czy Plan Przekształcenia został przygotowany zgodnie z art. 558 par. 1 KSH oraz czy zawiera wszystkie wymagane załączniki zgodnie z art. 558 par. 2 KSH.</p> <p>Przestrzegalem wymogów etycznych Kodeksu IESBA, który zawiera m.in. wymogi w zakresie niezależności.</p> <p>Firma audytorska zgodnie z Krajowym Standardem Kontroli Jakości 1 wydanego przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów utrzymuje wszechstronny system kontroli jakości, w tym udokumentowane polityki i procedury dotyczące przestrzegania wymogów etycznych, standardów zawodowych oraz mających zastosowanie wymogów prawnych i regulacyjnych.</p> <p>Uważam, że przeprowadzone przeze mnie badanie stanowi wystarczającą podstawę do wyrażenia opinii o Planie Przekształcenia.</p>	<p>Wskazane zostały elementy o których mowa w KSUA 3000 par. 69 lit. od (f), (h), (i), (j) oraz (k). Podano źródło kryteriów (KSH), przywołano standardy (usług i etyczne) oraz podsumowanie wykonanych prac.</p>
6.	<p>Moim zdaniem Plan Przekształcenia spółki „AGAT” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w spółkę akcyjną „GAGAT” S.A. oraz dołączone do niego załączniki sporządzone są poprawnie i rzetelnie.</p> <p>Miejscowość, data</p> <p>Jan Kowalski biegły rewident nr ewid. 54321</p>	<p>Ad. 6.1 Zapis prawidłowy – <u>nieprawidłowy</u></p> <p>Ad. 6.2 <i>Uzasadnienie oraz propozycja prawidłowej treści (w przypadku gdy zapis jest nieprawidłowy)</i></p> <p>Brak podania w imieniu jakiej firmy audytorskiej zlecenie zostało wykonane. /art. 3 ust. 2 ustawy o biegłych rewidentach oraz KSUA 3000 par. 183/</p> <p><u>Prawidłowy zapis:</u> <i>Jan Kowalski biegły rewident nr ewid. 54321 przeprowadzający badanie w imieniu Audytor 07” Sp. z o.o. wpis na listę nr</i></p>

BLOK TEMATYCZNY II

Pytania testowe

1. Sprawozdanie z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy finansowej, której jednostka dominująca nie jest notowana na rynku głównym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.:
 - a) w każdym przypadku sporządza się w postaci papierowej,
 - b) w każdym przypadku sporządza się w postaci elektronicznej,**
 - c) może zostać sporządzone zarówno w postaci papierowej, jak i elektronicznej.

2. Powierzenie przez firmę audytorską innej firmie audytorskiej czynności badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej:
 - a) jest dozwolone, o ile powierzenie dotyczy całości badania,
 - b) jest dozwolone, o ile powierzenie dotyczy niektórych części badania,**
 - c) jest zabronione.

3. Jeżeli zespół przeprowadzający badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej stwierdzi, że praca biegłego rewidenta części grupy jest niewystarczająca:
 - a) ma obowiązek nakazać biegłemu rewidentowi tej części grupy przeprowadzenie dodatkowych procedur,
 - b) ma obowiązek zawarcia tej informacji w sprawozdaniu z badania,
 - c) w każdym przypadku ma obowiązek określić jakie dodatkowe procedury mają być przeprowadzone i czy powinien je przeprowadzić biegły rewident tej części grupy czy też sam zespół.**

4. Jeżeli partner odpowiedzialny za fakultatywne badanie sprawozdania finansowego grupy kapitałowej stwierdza, że nie będzie możliwe uzyskanie wystarczających i odpowiednich dowodów badania przez zespół przeprowadzający badanie grupy na skutek ograniczeń nałożonych przez kierownictwo grupy oraz możliwym skutkiem tej niemożności będzie odstąpienie od wyrażenia opinii z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jest on zobowiązany do:
 - a) powiadomienia o tym fakcie w sprawozdaniu z badania,
 - b) nieprzyjęcia danego zlecenia lub wycofania się z niego,**
 - c) odmowy wyrażenia opinii z badania.

5. Akta badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej należy zamknąć nie później niż:
 - a) 14 dni po dniu wydania sprawozdania z tego badania,
 - b) 60 dni po dniu sporządzenia sprawozdania z tego badania,**
 - c) do końca roku kalendarzowego, w którym wydane zostało sprawozdanie z tego badania.

6. Pisemne oświadczenie kierownika dla badającego jej sprawozdanie finansowe biegłego rewidenta z zapewnieniem, że wszystkie transakcje zostały zaewidencjonowane i odzwierciedlone w badanym sprawozdaniu finansowym:
 - a) stanowi część umowy o badanie sprawozdania finansowego,
 - b) jest obligatoryjnie włączane do listu poświadczającego kierowanego do biegłego rewidenta,**
 - c) nie ma charakteru obligatoryjnego w przypadku badań jednostek niebędących jednostkami zainteresowania publicznego.

7. Jeżeli biegły rewident ustali, że audyt wewnętrzny badanej jednostki nie stosuje systematycznego i metodycznego podejścia, obejmującego kontrolę jakości, biegły rewident:
 - a) kieruje się osądem zawodowym w zakresie stopnia, w jakim może polegać na pracy audytu wewnętrznego,
 - b) ma możliwość wykorzystania pracy funkcji audytu wewnętrznego jedynie w ograniczonym zakresie,
 - c) nie ma możliwości wykorzystania pracy funkcji audytu wewnętrznego.**

8. W przypadku badania mniejszej jednostki do planu badania mogą być wykorzystane standardowe programy badania oparte na założeniu działania tylko niewielu odpowiednich kontroli, pod warunkiem że:
- a) kierownik jednostki złożył oświadczenie o prawidłowości działania wszystkich kontroli w przedsiębiorstwie,
 - b) są one dostosowane do okoliczności zlecenia, w tym do oceny ryzyka biegłego rewidenta,**
 - c) badana jednostka nie posiada statusu centrum naukowo-badawczego.
9. Podejście polegające na przeprowadzeniu każdego badania zgodnie ze standardowym programem przy wykorzystaniu zawsze tych samych procedur:
- a) jest zaprzeczeniem prawidłowej metodyki badania opartej na modelu ryzyka badania,**
 - b) jest rekomendowane w przypadku badania jednostek o tej samej wielkości kapitalizacji,
 - c) stanowi nieuczciwą praktykę rynkową w rozumieniu przepisów o ochronie konkurencji i konsumentów.
10. Ocena poziomu kompetencji funkcji audytu wewnętrznego podlega włączeniu do dokumentacji badania:
- a) jeżeli przepisy ustawy o audycie wewnętrznym tak stanowią,
 - b) w przypadku, gdy zalecenie takie zostanie wydane przez Krajową Komisję Nadzoru w raporcie z kontroli,
 - c) biegły rewident wykorzystuje pracę funkcji audytu wewnętrznego.**
11. Planowane wykorzystanie pracy funkcji audytu wewnętrznego:
- a) jest integralną częścią ogólnej strategii badania biegłego rewidenta i w związku z tym jest odpowiednie dla osób odpowiedzialnych za nadzór, aby zrozumieli proponowane podejście do badania,**
 - b) wymaga zatwierdzenia przez kontrolera jakości zlecenia,
 - c) jest uzależnione od rocznej oceny wyników nadzorowania systemu wewnętrznej kontroli jakości.
12. Kluczowy biegły rewident:
- a) spotyka się z komitetem audytu tylko na żądanie komitetu audytu,
 - b) może żądać omówienia z komitetem audytu kluczowych kwestii wynikających z badania, które zostały wymienione w sprawozdaniu dodatkowym,**
 - c) może spotykać się z komitetem audytu o ile zgodę na spotkanie wyrazi zarząd jednostki zainteresowania publicznego.
13. Sprawozdanie dodatkowe dla komitetu audytu:
- a) jest składane najpóźniej w ciągu 14 dni od dnia złożenia sprawozdania z badania,
 - b) jest udostępniane walnemu zgromadzeniu na co najmniej 14 dni przed datą zgromadzenia, na którym ma być zatwierdzane sprawozdanie finansowe,
 - c) przedkładane jest m.in. zarządowi jednostki zainteresowania publicznego.**
14. Sprawozdanie dodatkowe dla komitetu audytu nie musi zawierać:
- a) opisu charakteru, częstotliwości i zakresu kontaktów ze służbami finansowo- księgowymi,**
 - b) opisu metod wyceny zastosowanych do poszczególnych pozycji rocznych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych, w tym wszelkich skutków zmian tych metod,
 - c) informacji czy badana jednostka przedstawiła wszystkie żądane wyjaśnienia i dokumenty.
15. Do zadań komitetu audytu należy w szczególności:
- a) wybór firmy audytorskiej,
 - b) informowanie rady nadzorczej jednostki zainteresowania publicznego o wynikach badania oraz wyjaśnianie, w jaki sposób badanie to przyczyniło się do rzetelności sprawozdawczości finansowej w jednostce zainteresowania publicznego,**
 - c) informowanie Krajowej Rady Biegłych Rewidentów o rozwiązaniu umowy o badanie.

16. W przypadku podmiotów podlegających wpisowi do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, sprawozdanie z badania sporządza się:
- w postaci papierowej, przy czym niezbędne jest dołączenie kwalifikowanego podpisu elektronicznego biegłego rewidenta,
 - w postaci elektronicznej bez konieczności opatrzenia go kwalifikowanym podpisem elektronicznym biegłego rewidenta,
 - w postaci elektronicznej oraz opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym biegłego rewidenta.**
17. Biegły rewident, który sporządza niezgodną ze stanem faktycznym opinię o sprawozdaniu finansowym i stanowiących podstawę jego sporządzenia księgach rachunkowych jednostki lub sytuacji finansowo-majątkowej tej jednostki podlega:
- jedynie grzywnie,
 - karze pozbawienia wolności do roku,
 - grzywnie lub karze pozbawienia wolności do lat 2, albo obu tym karom łącznie.**
18. Firma audytorska może podlegać karze administracyjnej w przypadku gdy:
- bada jednostkę zainteresowania publicznego przez okres dłuższy niż 4 lata,
 - nie omawia z komitetem audytu zagrożeń dla niezależności firmy audytorskiej lub biegłego rewidenta oraz zabezpieczeń zastosowanych w celu ograniczenia tych zagrożeń w przypadku gdy całkowite wynagrodzenie otrzymane od jednostki interesu publicznego za każde z trzech ostatnich kolejnych lat obrotowych wynosi ponad 15 % całkowitego wynagrodzenia uzyskanego przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską,**
 - bada jednostkę niebędącą jednostką zainteresowania publicznego przez okres dłuższy niż 5 lat.
19. Komitet audytu:
- musi być powołany w towarzystwie funduszy inwestycyjnych, które na koniec danego roku obrotowego oraz na koniec roku obrotowego poprzedzającego dany rok obrotowy zarządzało aktywami o wartości nie mniejszej niż 5 000 000 000 zł oraz które zarządzało funduszami posiadającymi łącznie nie mniej niż 10 000 rejestrów otwartych dla uczestników,
 - jest zobowiązany do zawarcia umowy o badanie sprawozdań finansowych z firmą audytorską,
 - jest odpowiedzialny za określanie procedury wyboru firmy audytorskiej przez jednostkę zainteresowania publicznego.**
20. Po zakończeniu badania, akta badania prowadzone przy wykorzystaniu narzędzi elektronicznych należy zamknąć:
- po dokonaniu płatności za zrealizowane zlecenie,
 - do końca roku w którym zakończono badanie,
 - nie później niż 60 dni po dniu sporządzenia sprawozdania z badania.**
21. Zgodnie z ustawą o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym akta badania zawierają:
- tylko zgromadzone dowody badania i sprawozdania z badania,
 - skład zespołu wykonującego badanie i oświadczenia o niezależności,**
 - umowę o badanie i kopię faktury za zrealizowane zlecenie.
22. Procedury oszacowania ryzyka obejmują:
- tylko zapytania do kierownika jednostki oraz innych osób z kadry zarządzającej,
 - zapytania do kierownika jednostki, procedury analityczne oraz obserwacje i inspekcje,**
 - informacje uzyskane podczas procesu akceptacji klienta i zlecenia.

23. Procedury badania stanów początkowych, w przypadku zlecenia po raz pierwszy, polegają m.in. na:
- ustaleniu czy stany początkowe odzwierciedlają zastosowanie odpowiednich zasad (polityki) rachunkowości,**
 - uzyskaniu od kierownika jednostki stosownego oświadczenia, że stany początkowe są poprawne,
 - pozyskaniu informacji od głównego księgowego jednostki.
24. Biegły rewident wyraża opinię niezmodyfikowaną, gdy:
- nie jest w stanie uzyskać wystarczających i odpowiednich dowodów badania, ale uważa że sprawozdanie finansowe jako całość nie zawiera istotnych zniekształceń,
 - uzgodnił z kierownikiem jednostki treść sprawozdania z badania,
 - sprawozdanie finansowe zostało sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z mającymi zastosowanie ramowymi założeniami sprawozdawczości finansowej.**
25. W przypadku gdy biegły rewident nie jest w stanie uzyskać wystarczających i odpowiednich dowodów badania wydaje opinię:
- negatywną,
 - z zastrzeżeniem lub odmawia wyrażenia opinii,**
 - wprowadza akapit objaśniający.

Zagadnienia sytuacyjne

Zadanie sytuacyjne 1

Założenia:

Jesteś kluczowym biegłym rewidentem przeprowadzającym badanie sprawozdania finansowego zakładu ubezpieczeń *WSPANIAŁE ŻYCIE SA* (dalej zwany: Zakład) za 200X r. Zakład prowadzi działalność w dziale I wg załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Zakład nie stosuje MSR.

W Twoim zespole jest 4 asystentów: 1 aktuariusz, 1 specjalista od wyceny instrumentów finansowych, 1 prawnik oraz 1 specjalista w zakresie rachunkowości ubezpieczeniowej. Każdemu z asystentów wyznaczyłeś do wykonania konkretne zadanie i poleciłeś im przygotować krótki opis faktów i okoliczności stwierdzonych przez nich w trakcie prowadzonych przez nich czynności rewizyjnych wraz z ich oceną czy stanowią one obszary podwyższonego ryzyka.

Dyspozycje:

Na podstawie danych zawartych w *Założeniach* oraz tabeli 1 (w kolumnie 2) zamieszczonej w *Rozwiązaniu* **ustosunkuj się** do stwierdzonych przez asystentów faktów i okoliczności wskazując czy podzielasz ich opinię co do dokonanej przez nich oceny ryzyka **wpisując** (w kolumnie 4) „podwyższone ryzyko” lub „brak ryzyka”. W kolumnie 5 **uzasadnij** swoje stanowisko.

Rozwiązanie wzorcowe:

Lp	Zakres analizowanych obszarów przez asystenta	Ocena ryzyka dokonana przez asystenta (podwyższone ryzyko/brak ryzyka)	Twoja ocena (podwyższone ryzyko/brak ryzyka)	Uzasadnij swoje stanowisko
1.	2.	3.	4.	5.
1.	Instrumenty finansowe Twój asystent badający obszar instrumentów finansowych poinformował Ciebie, że Zakład posiada akcje i obligacje komercyjne, które nie są notowane na aktywnych rynkach i które stanowią 30% portfela inwestycyjnego Zakładu. Zakład do wyceny przyjmuje w przypadku akcji- cenę nabycia, zaś w przypadku obligacji komercyjnych- skorygowaną cenę nabycia. W związku z faktem, że wycena nie jest dokonywana według wartości godziwej Twój asystent nie widzi dużego ryzyka w ramach przydzielonego mu obszaru.	brak ryzyka	podwyższone ryzyko	Uzasadnienie oceny: Nie jest właściwe przyjmowanie niskiego ryzyka w przypadku wyceny instrumentów finansowych, szczególnie w przypadku instrumentów, które nie stanowią obrotu na aktywnym rynku. Niezbędna jest weryfikacja, czy nie ma konieczności utworzenia odpisów z tytułu utraty wartości tych aktywów poprzez analizę sytuacji finansowej emitentów, szczególnie mając na uwadze wysoki udział tych aktywów w portfelu inwestycyjnym.

2.	<p>Sprawy sądowe Zakład jest stroną szeregu pozwów sądowych dotyczących ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym. Zakład tworzy rezerwy na sprawy sądowe kierując się opinią kancelarii prawnych, z których pomocy prawnej korzysta. W opinii Twojego asystenta przydzielony mu obszar charakteryzuje się podwyższonym ryzykiem.</p>	podwyższone ryzyko	podwyższone ryzyko	<p>Uzasadnienie oceny: W przypadku spraw sądowych zawsze jest podwyższone ryzyko, które należy ograniczyć poprzez analizę dokumentacji ubezpieczeniowej podobnych spraw i ich rozstrzygnięć. Należy również pozyskać opinię prawnika Zakładu lub kancelarii zewnętrznej z oceną prawdopodobieństwa wygranej przez Zakład</p>
3.	<p>Rozrachunki z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich Zakład oferuje ok. 40% swoich produktów poprzez kanał bankowy. Bank występujący jako pośrednik ubezpieczeniowy podpisuje umowę z ubezpieczającym za co otrzymuje prowizję od Zakładu. Ubezpieczający może opłacić składkę bezpośrednio w banku lub wpłacić przelewem na konto Zakładu. Rozliczenia między bankiem i Zakładem dokonywane są raz na kwartał. W związku z faktem, że bank jest w tej samej grupie kapitałowej co Zakład, Twój asystent nie widzi podwyższonego ryzyka w badanym przez niego obszarze.</p>	podwyższone ryzyko	podwyższone ryzyko	<p>Uzasadnienie oceny: Nie jest właściwe przyjmowanie niskiego ryzyka w przypadku rozliczeń z jednostkami powiązаныmi- wręcz przeciwnie obszar ten ma zazwyczaj wyższy poziom ryzyka. Ponadto podwyższone ryzyka jest również uzasadnione ustalonym niewłaściwie okresem wzajemnych rozliczeń, który powinien być skrócony i odbywać się co najmniej raz w miesiącu, aby zapewnić odpowiednie odzwierciedlenie sprzedaży dokonanej przez bank w księgach rachunkowych Zakładu.</p>
4.	<p>Wycena rezerw techniczno-ubezpieczeniowych Zakład we wrześniu badanego roku podjął decyzję o skorzystaniu z outsourcingu w zakresie funkcji aktuarialnej z uwagi na odejście z pracy wieloletniego aktuarium. Mając na uwadze, że firma aktuarialna, z której usług Zakład korzysta, jest znana Twojemu asystentowi, gdyż odbywał tam swoje praktyki zawodowe, nie widzi podwyższonego ryzyka w przydzielonym mu obszarze.</p>	brak ryzyka	podwyższone ryzyko	<p>Uzasadnienie oceny: Zmiana osoby nadzorującej funkcję aktuarialną stanowi podwyższone ryzyka, szczególnie jeśli Zakład zdecydował się na jej wyoutsourcowanie. Badając ten obszar należy poza kwestią sprawdzenia poprawności wyliczeń i zastosowanych modeli do wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych zwrócić dodatkową uwagę na ryzyko operacyjne wynikające z wyodrębnienia tej funkcji ze struktur wewnętrznych</p>

Rewizja finansowa oraz etyka

				Zakładu, w tym na obieg dokumentów i jakości stosowanych danych. Dodatkowo należy zweryfikować niezależność asystenta.
--	--	--	--	--

Zadanie sytuacyjne 2

Założenia:

Paperblanks sp. z o.o. jest spółką, która produkuje artykuły papiernicze. Zysk firmy przed opodatkowaniem za rok zakończony 31 grudnia 2018 wynosi 16,3 mln PLN, a suma aktywów na ten dzień wynosi 66 8 mln PLN. Jesteś kluczowym biegłym rewidentem i opracowujesz strategię badania na potrzeby audytu sprawozdania finansowego Paperblanks sp. z o.o.. Uczestniczysz w spotkaniu z członkami zespołu wykonującego zlecenie, na którym omawiane są następujące kwestie:

- 1) **Zobowiązania handlowe i rozliczenia międzyokresowe**
Paperblanks sp. z o.o. kupuje surowce od wielu dostawców. Kontroler finansowy jest odpowiedzialny za identyfikację towarów, które zostały otrzymane przed koniec roku, ale, na które nie otrzymano jeszcze faktury. Rozliczenia międzyokresowe tworzone są dla towarów otrzymanych, ale jeszcze nie zafakturowanych i są uwzględnione w zobowiązaniach i rozliczeniach międzyokresowych.
- 2) **Rachunki w rachunku bieżącym i oszczędnościowe**
Sprawozdanie finansowe Paperblanks sp. z o.o. wykazuje kredyt w rachunku bieżącym w wysokości 2,6 mln PLN. Ponadto spółka zawiązała szereg lokat na dzień bilansowy. Salda na kontach lokat są klasyfikowane, jako środki pieniężne i ich ekwiwalenty i zaliczane są do aktywów obrotowych.
- 3) **Wynagrodzenie członków zarządu**
Zarząd Paperblanks sp. z o.o. składa się z trzech członków. Ich wynagrodzenie składa się z dwóch elementów: wynagrodzenia wypłacanego miesięcznie oraz znacznej rocznej premii uznaniowej, która jest wypłacana pod koniec grudnia. Wszystkie wynagrodzenia wypłacane członkom zarządu są uwzględnione i wykazane w pozycji wynagrodzenia.

Dyspozycje:

1. Proszę wymienić i opisać testy wiarygodności, które biegły rewident powinien wykonać, aby uzyskać wystarczające i odpowiednie dowody badania dotyczące kompletności zobowiązań handlowych i rozliczeń międzyokresowych.
2. Proszę wymienić i opisać testy wiarygodności, które biegły rewident powinien wykonać, aby uzyskać wystarczające i odpowiednie dowody badania dotyczące potwierdzenia sald bankowych na dzień bilansowy.
3. Proszę wymienić i opisać testy wiarygodności, które biegły rewident powinien wykonać, aby potwierdzić wynagrodzenie członków zarządu wykazane w sprawozdaniu finansowym na koniec roku.

Rozwiązanie wzorcowe:

Ad 1. Testy wiarygodności dotyczące kompletności zobowiązań handlowych i rozliczeń międzyokresowych

- 1) porównanie aktualnych zestawień zobowiązań handlowych i rozliczeń międzyokresowych z poprzednim rokiem i wyjaśnienie wszelkich znaczących różnic;
- 2) należy wybrać płatności dokonane po dacie bilansu i upewnić się, że zobowiązania, które dotyczą badanego roku zostały ujęte w prawidłowym okresie sprawozdawczym;
- 3) należy uzyskać potwierdzenia sald od dostawców i uzgodnić je z saldami księgi dostawców (księgi pomocniczej);
- 4) z faktur kosztowych, otrzymanych, zaksięgowanych i jeszcze niezaksięgowanych przez klienta po dacie bilansu (np. na podstawie rejestru faktur przychodzących do Spółki, rejestru VAT lub zapisów dziennika korespondencji otrzymanej) należy wybrać próbkę faktur i ustalić czy zobowiązania zostały ujęte w prawidłowym okresie;
- 5) uzyskanie informacji o zarządzaniu procesem identyfikacji towarów otrzymanych, ale nie zafakturowanych i upewnienie się, że stosowana procedura zapewnia kompletność zobowiązań.

Ad 2. Testy wiarygodności dotyczące sald bankowych

- 1) wysłanie listów bankowych do wszystkich banków, z którymi spółka współpracowała w badanym roku (dla wszystkich rachunków bankowych depozytowych i bieżących jak również rachunków zamkniętych w trakcie roku);
- 2) porównanie informacji przysłanej przez banki z saldami na wyciągach bankowych na koniec roku oraz z saldami księgi głównej i wyjaśnienie wszelkich różnic;
- 3) analiza zapisów operacji kasowych i bankowych na przestrzeni roku i po zakończeniu roku obrotowego i analiza znaczących i nietypowych księgowania. W przypadku nietypowych kwot lub znacznych kwot należy uzyskać wyjaśnienia od kierownictwa. Może to świadczyć o celowym działaniu, którego celem jest poprawa obrazu przedsiębiorstwa;
- 4) uzyskanie pisemnego oświadczenia od kierownictwa jednostki, iż nie występują roszczenia osób trzecich w stosunku do aktywów Jednostki, nie ustanowiono zastawu na aktywach ani nie przeznaczono ich pod zabezpieczenie zobowiązań, wykonania kontraktu, itp.,
- 5) analiza sprawozdania finansowego, aby upewnić się, że ujawniania w sprawozdaniu finansowym sald bankowych są kompletne i prawidłowe.

Ad 3. Testy wiarygodności dotyczące wynagrodzeń członków zarządu

- 1) uzyskanie zestawienia wynagrodzeń członków zarządu, w podziale na wynagrodzenie miesięczne i premię uznaniową;
- 2) uzgodnienie próby indywidualnych miesięcznych wypłat wynagrodzeń i wypłat premii do list płac;
- 3) potwierdzenie kwot wypłaconych wynagrodzeń i premii do wyciągu bankowego;
- 4) dokonanie przeglądu protokołów z posiedzeń Zarządu, Rady Nadzorczej, Zgromadzeń Wspólników, aby ustalić, że żadne dodatkowe płatności dotyczące tego roku nie zostały uzgodnione dla któregośkolwiek członka zarządu;
- 5) uzgodnienie kwot wypłaconych zarządowi do protokołów z posiedzeń organów spółki w celu potwierdzenia wielkości wypłaconych premii;
- 6) uzyskanie pisemnego oświadczenia od kierownictwa jednostki potwierdzającego kompletność wynagrodzenia członków zarządu, w tym premii;
- 7) analiza sprawozdania finansowego, aby upewnić się, że ujawniania w sprawozdaniu finansowym dotyczące wynagrodzeń członków zarządu są kompletne i prawidłowe.

Zadanie sytuacyjne 3

Założenia:

Zespół audytorski pod kierunkiem biegłego rewidenta bada spółkę ABC S.A. Jest to kolejny rok badania. Spółka osiąga przychody z różnych typów działalności obejmujących handel, działalność developerską i usługi magazynowe. W ubiegłych latach stwierdzono występowanie wielu istotnych transakcji, niemieszczących się w ramach zwykłego trybu działalności spółki.

Do dokumentacji z badania załączono notatkę z dyskusji zespołu audytorskiego zawierającą stwierdzenie, że w dotychczasowej współpracy nie zauważono niczego co by podważało uczciwość i rzetelność kierownictwa jednostki oraz osób sprawujących nadzór i w związku z tym nie zidentyfikowano pozycji sprawozdania finansowego podatnych na ryzyko istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem.

Na podstawie wstępnego przeglądu analitycznego sprawozdania finansowego nie stwierdzono niewyjaśnionych wahań oraz nietypowych lub nieoczekiwanych powiązań wskazujących na ryzyko istotnego zniekształcenia. W pozostałym procesie oceny ryzyka nie zidentyfikowano istnienia ryzyka istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem na poziomie sprawozdania finansowego oraz stwierdzeń dotyczących grup transakcji, sald kont i ujawnianych informacji.

W planowaniu dalszych procedur nie uwzględniono ryzyka obejścia kontroli przez kierownictwo jednostki ani wystąpienia ryzyka oszustwa w odniesieniu do jakichkolwiek grup transakcji, sald kont i ujawnianych informacji.

Dyspozycje:

W odpowiednich miejscach tabeli zamieszczonej w *Rozwiązaniu* zadania, proszę wskazać:

1. Czy w świetle Krajowych Standardów Badania dyskusja zespołu audytorskiego dotycząca ryzyka wystąpienia istotnych zniekształceń sprawozdania finansowego wywołanych oszustwem i wnioskowanie w tej kwestii może opierać się na przekonaniu o uczciwości i rzetelności kierownictwa podkreślając właściwy wyraz **TAK** lub **NIE** w kolumnie 3 tabeli,
2. Czy w świetle wymogów KSB 240 (w brzmieniu MSB 240 Obowiązki biegłego rewidenta podczas badania sprawozdania finansowego dotyczące oszustw) podejście biegłego w odniesieniu do ryzyka obejścia kontroli przez kierownictwo jest właściwe podkreślając właściwy wyraz **TAK** lub **NIE** w kolumnie 3 tabeli a w przypadku podkreślenia NIE proszę napisać jakie wymagane standardem procedury powinny zostać wykonane,
3. Czy w świetle wymogów KSB 240 podejście biegłego w odniesieniu do ryzyka istotnego zniekształcenia spowodowanego ujmowaniem przychodów jest właściwe podkreślając właściwy wyraz **TAK** lub **NIE** w kolumnie 3 tabeli a w przypadku podkreślenia NIE proszę napisać jakie wymagane standardem procedury powinny zostać wykonane

Rozwiązanie wzorcowe:

Numer dyspozycji	Dyspozycja	Odpowiedź wraz z uzasadnieniem
1	2	3
1.	Czy w świetle Krajowych Standardów Badania dyskusja zespołu audytorskiego dotycząca ryzyka wystąpienia istotnych zniekształceń sprawozdania finansowego wywołanych oszustwem i wnioskowanie w tej kwestii może opierać się na przekonaniu o uczciwości i rzetelności kierownictwa podkreślając właściwy wyraz TAK lub NIE w kolumnie 3 tabeli	TAK/ <u>NIE</u> Dyskusję przeprowadza się, nie biorąc pod uwagę przekonania zespołu wykonującego badanie o uczciwości i rzetelności kierownictwa oraz osób sprawujących nadzór (KSB 240 Par. 15)
2.	Czy w świetle wymogów KSB 240 (w brzmieniu MSB 240 Obowiązki biegłego rewidenta podczas badania sprawozdania finansowego dotyczące oszustw) podejście biegłego w odniesieniu do ryzyka obejścia kontroli przez kierownictwo jest właściwe podkreślając właściwy wyraz TAK lub NIE w kolumnie 3 tabeli, a w przypadku podkreślenia NIE proszę napisać jakie wymagane standardem procedury powinny zostać wykonane	TAK/ <u>NIE</u> Biegły rewident powinien rozpoznać ryzyko istotnego zniekształcenia spowodowanego obejściem kontroli przez kierownictwo jednostki (KSB 240 par. 31) Niezależnie od oceny biegłego rewidenta dotyczącej ryzyka obejścia kontroli przez kierownictwo, biegły rewident projektuje i przeprowadza procedury badania dotyczące zapisów w księdze głównej, wartości szacunkowych oraz znaczących transakcji niemieszczących się w ramach zwykłego trybu działalności gospodarczej jednostki, bądź też tych, które z innych względów wydają się być nietypowe w świetle wiedzy biegłego rewidenta na temat jednostki i jej środowiska (KSB 240 par. 32)
3.	Czy w świetle wymogów KSB 240 podejście biegłego w odniesieniu do ryzyka istotnego zniekształcenia spowodowanego ujmowaniem przychodów jest właściwe podkreślając właściwy wyraz TAK lub NIE w kolumnie 3 tabeli, a w przypadku podkreślenia NIE proszę napisać jakiego typu reakcje biegłego rewidenta przewiduje standard.	TAK/ <u>NIE</u> Biegły powinien przyjąć ryzyko związane z ujmowaniem przychodów jako ryzyko istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem. W rzadkich przypadkach biegły może znaleźć argumenty na niewystąpienie takiego ryzyka, ale w przypadku opisanym z założeniami takie uzasadnienie nie wystąpi ze względu na złożoność przychodów (KSB 240 par. 26). Biegły rewident planuje reakcje na poziomie ogólnym i na poziomie stwierdzeń (KSB 240 par.28-30)

Zadanie sytuacyjne 4*Założenia*

Biegły rewident bada w kwietniu 2019 roku sprawozdanie finansowe spółki GG sp. z o.o. sporządzone za rok 2018, które zostało podpisane przez zarząd spółki 28 lutego 2019 roku. Sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta z badania sprawozdania finansowego zostało wydane 30 kwietnia 2019.

W ocenie czy wszystkie skutki zdarzeń po dacie bilansu zostały właściwie odzwierciedlone w sprawozdaniu finansowym biegły oparł się wyłącznie na oświadczeniu kierownictwa jednostki.

Po dacie wydania sprawozdania z badania biegły rewident nie wykonywał żadnych procedur związanych z uzyskaniem informacji o spółce i późniejszych wydarzeniach jej dotyczących.

Biegły rewident został poinformowany przez kierownictwo spółki o tym, że po dacie wydania sprawozdania biegłego rewidenta nastąpiło istotne zdarzenie. Kierownictwo spółki zamierza zmienić sprawozdanie finansowe i zamieścić informację o tym zdarzeniu w informacji dodatkowej.

Biegły rewident omówił z kierownictwem zasadność zmiany sprawozdania, wykonał przewidziane standardem pełne procedury badania zdarzeń po dacie bilansu i zamierza wydać nowe sprawozdanie biegłego rewidenta z badania opatrzone bieżącą datą.

Dyspozycje:

W odpowiednich miejscach tabeli zamieszczonej w *Rozwiązaniu* zadania, proszę wskazać:

1. Czy w świetle wymogów Krajowych Standardów Badania oparcie się biegłego rewidenta wyłącznie na pisemnym oświadczeniu kierownictwa jest wystarczającym dowodem badania zdarzeń pomiędzy datą sporządzenia sprawozdania i datą sprawozdania biegłego rewidenta podkreślając właściwy wyraz **TAK** lub **NIE** w kolumnie 3 tabeli i w każdym przypadku podać uzasadnienie na podstawie właściwego standardu,
2. Jakie procedury wymagane Krajowymi Standardami Badania powinien wykonać biegły rewident poprzez wpisanie odpowiedzi w kolumnie 3 tabeli,
3. Czy w świetle Krajowych Standardów Badania biegły rewident ma obowiązek przeprowadzania jakichkolwiek procedur badania po dostarczeniu jednostce sprawozdania z badania podkreślając właściwy wyraz **TAK** lub **NIE** w kolumnie 3 wiersz 5 tabeli,
4. Czy w świetle wymogów Krajowych Standardów Badania w sprawozdaniu biegłego rewidenta z badania zmienionego sprawozdania finansowego biegły rewident ma obowiązek poinformować o zmianie sprawozdania finansowego i zmianie sprawozdania z badania podkreślając właściwy wyraz **TAK** lub **NIE** w kolumnie 3 tabeli, a w przypadku zaznaczenia odpowiedzi TAK podać w jaki sposób sprawozdanie powinno zostać zmienione.

Rozwiązanie wzorcowe:

Numer dyspozycji	Dyspozycja	Odpowiedź wraz z uzasadnieniem
1	2	3
1.	Czy w świetle wymogów Krajowych Standardów Badania oparcie się biegłego rewidenta wyłącznie na pisemnym oświadczeniu kierownictwa jest wystarczającym dowodem badania zdarzeń pomiędzy datą sporządzenia sprawozdania i datą sprawozdania biegłego rewidenta podkreślając właściwy wyraz TAK lub NIE w kolumnie 3 tabeli i w każdym przypadku podać uzasadnienie na podstawie właściwego standardu.	TAK/NIE Zgodnie z wymogami KSB 560 poza uzyskaniem oświadczenia kierownictwa jednostki, biegły rewident przeprowadza wymagane standardem procedury (KSB 560, par. 6, 7)

2.	Jakie procedury wymagane Krajowymi Standardami Badania powinien wykonać biegły rewident poprzez wpisanie odpowiedzi w kolumnie 3 tabeli.	Zgodnie z wymogami KSB 560 Późniejsze zdarzenia wymagane standardem procedury obejmują: a) uzyskanie zrozumienia wszelkich procedur ustanowionych przez kierownika jednostki dla zapewnienia, że późniejsze zdarzenia są zidentyfikowane, b) skierowanie zapytania do kierownika jednostki oraz gdzie to odpowiednie, osób sprawujących nadzór, czy nastąpiły jakiegokolwiek późniejsze zdarzenia, które mogą wpływać na sprawozdanie finansowe, c) zapoznanie się z protokołami, o ile istnieją, z posiedzeń właścicieli, kierownika jednostki i osób sprawujących nadzór, które odbyły się po dacie sprawozdania finansowego oraz skierowanie zapytań o sprawy omawiane na tych posiedzeniach, z których protokoły nie są jeszcze dostępne, d) zapoznanie się z najbardziej aktualnymi śródrocznymi sprawozdaniami finansowymi jednostki, o ile takie istnieją.
3.	Czy w świetle Krajowych Standardów Badania biegły rewident ma obowiązek przeprowadzania jakichkolwiek procedur badania po dostarczeniu jednostce sprawozdania z badania podkreślając właściwy wyraz TAK lub NIE w kolumnie 3 tabeli.	TAK/NIE
4.	Czy w świetle wymogów Krajowych Standardów Badania w sprawozdaniu biegłego rewidenta z badania zmienionego sprawozdania finansowego biegły rewident ma obowiązek poinformować o zmianie sprawozdania finansowego i zmianie sprawozdania z badania podkreślając właściwy wyraz TAK lub NIE w kolumnie 3 tabeli, a w przypadku zaznaczenia odpowiedzi TAK podać w jaki sposób sprawozdanie powinno zostać zmienione.	TAK/NIE Zgodnie z wymogami KSB 560 par 16: Biegły rewident zamieszcza w nowym lub zmienionym sprawozdaniu biegłego rewidenta akapit objaśniający ze zwróceniem uwagi lub akapit zawierający inne sprawy odnoszący się do noty w sprawozdaniu finansowym, która bardziej obszernie omawia powód wprowadzenia zmiany do wcześniej udostępnionego sprawozdania finansowego oraz do wcześniejszego sprawozdania dostarczonego przez biegłego rewidenta.

Zadanie sytuacyjne 5*Założenia:*

Jesteś kluczowym biegłym rewidentem badania sprawozdania finansowego za 2019 rok Banku Spółdzielczego w Bogaczewie. Badanie tego banku prowadzone jest po raz pierwszy przez firmę audytorską, w której pracujesz. Wybrane dane finansowe banku przedstawiono w poniższej tabeli (w tys zł).

Lp.	Pozycja sprawozdawcza	31/12/201X	30/09/201X+1
1.	Należności od sektora niefinansowego i finansowego	572.000	585.000
2.	Rzeczowe aktywa trwałe	11.000	10.500
3.	Aktywa łącznie	625.000	640.000
4.	Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	475.000	510.000
5.	Fundusze własne	63.000	66.100
6.	Przychody z tytułu odsetek	24.500	19.900
7.	Wynik z tytułu prowizji	4.100	3.300
8.	Wynik finansowy netto	5.100	3.600

Bank prowadzi rachunkowość oparciu o przepisy ustawy o rachunkowości i odpowiednich aktów wykonawczych wydanych przez Ministra Finansów. Przed spotkaniem planującym proces badania uzyskałeś informacje, które mają posłużyć w analizie.

- W celu przygotowanie planu badania zapoznałeś się z kartą akceptacji klienta, gdzie określono ryzyko zlecenia na średnie. Nie wskazano na jakies szczególne ryzyka związane z badaniem tego banku, lub ryzyko braku niezależności. Bank nie oferował kredytów mieszkaniowych denominowanych, czy indeksowanych do walut obcych (np. CHF);
- W badanym roku zetknąłeś się z informacją iż branża musi borykać się ze skutkami wyroku TS UE w sprawie proporcjonalnego rozliczenia prowizji pobieranych przez bank od kredytów i pożyczek w sytuacji wcześniejszej ich spłaty;
- Bank jest w trakcie pracy nad wdrożeniem nowego systemu informatycznego, obejmującego zarówno system operacyjny banku jak i system finansowo-księgowy. W 201X+1 roku wykonano pierwsze analizy oraz określono docelowy plan kont. Planowany start operacyjny systemu przewidziano na 01/07/200X+2 roku. Oceń wpływ tej informacji na proces planowania badania;
- Wg uzyskanej na ten moment wiedzy bank nie zmieniał istotnie profilu działania w ostatnim roku, ale można było zaobserwować wzmożoną akcję kredytową w zakresie kredytów mieszkaniowych oraz kredytów dla podmiotów gospodarczych rozpoczynających działalność;
- Bank prowadzi działalność przez sieć 10 placówek (oddziałów i filii), z których trzy (w tym centrala) generują 83% wszystkich umów depozytowych i kredytowych.

Dyspozycje:

- Zaproponuj, działając w oparciu o KSB 320 Istotność przy planowaniu i przeprowadzeniu badania, wyznaczenie istotności (różne mierniki), uwzględniając specyfikę sprawozdania finansowego banku. Opisz krótko przyjęte założenia oraz rolę podanych miar. Wskaż ewentualne dalsze działania dotyczące istotności w procesie badania. Pomiń kwestię błędu trywialnego.
- Opisz jaki wpływ na proces planowania mają informacje zawarte w punktach b, c, d, e.
- Wskaż na trzy obszary ryzyka istotnego zniekształcenia jakie należy rozważyć w planowaniu tego badania na podstawie zapisów KSB 315 Identyfikacja i ocena ryzyk istotnego zniekształcenia dzięki zrozumieniu jednostki i jej otoczenia.

Rozwiązanie wzorcowe:

Ad.1

- Istnieje duża dysproporcja pomiędzy wartością aktywów banku i wielkościami RZiS
- Dlatego wskazane jest wyznaczenie zarówno istotności dla całego SF, istotności wykonawczej, jak również istotności dla grup transakcji – czyli wielkości z RZiS
- Niezbędne jest dokonanie aktualizacji wyliczeń w sytuacji znaczących odchyleń, gdyż nie posiadamy danych na koniec roku sprawozdawczego (dane na 30/09/2019)
- Niezbędne jest kierowanie się ostrożnością ze względu na pierwszy rok badania (przyjęcie niższych przedziałów z dopuszczalnych)
- Sugerowane rozwiązanie w zakresie istotności:
 - Istotność ogólna – na podstawie sumy aktywów 1-3%, choć badanie po raz pierwszy wskazane byłoby sugerowanie się przedziałem najniższym 1-2%;
 - Istotność wykonawcza – 60-80% istotności ogólnej
 - Istotność wykonawcza dla pozycji RZiS – 1-2% przychodów, 4-6% zysku brutto
 - Jeśli ktoś wybrał przychody/zysk do ustalenia istotności będzie to rozwiązanie akceptowalne, ważne aby wskazał czym się kierował

Ad.2

1) Wyrok

Rozpoznanie wpływu ewentualnych korekt na wynik danego roku oraz wynik z lat ubiegłych będzie kluczowym aspektem badania – i jednym z ryzyk.

Sprawdzenie czy bank ujawnił wpływ (noty)/ skorygował odpowiednio sprawozdanie finansowe

Konieczność skierowania zapytania do Zarządu w tej sprawie – i ustalenia czy kwestia ta jest istotna i powinna być traktowana jako ryzyko istotnego zniekształcenia

2) Nowy system IT

Wdrożenie jest w trakcie. Nie ma wpływu bezpośrednio na SF za rok 2019 ale, nadmierne obciążenie pracą wdrożeniową może prowadzić do dodatkowych błędów i zniekształceń w obecnym systemie. Należałoby skierować zapytania do kierownictwa oraz głównego księgowego / dyrektora finansowego czy ten proces nie wpływa ujemnie na pracę służby księgowych i innych, np. opóźnienia w ujęciu operacji – problem cut-off

3) Kredyty mieszkaniowe oraz dla nowych podmiotów

Te kredyty powinny zostać uwzględnione w próbie – jako dwie istotne warstwy.

Po pierwsze dlatego, że istotnie się zwiększa zaangażowanie banku, po drugie z powodu ich rozkładu ryzyka.

Kredyty mieszkaniowe muszą spełniać rekomendacje KNF (np. rekomendacja S)

Kredyty dla przedsiębiorców nowopowstałych wiążą się z wyższym ryzykiem a więc proces ich przyznawania i monitorowania powinien być poddanych specjalnym procedurom kontroli wewnętrznej

4) Placówki

Należy rozważyć objęcie badaniem 3 kluczowych filii / oddziałów które generują 83% podpisywanych umów:

- W zakresie kontroli wewnętrznej – rozpoznanie, identyfikacja istotnych słabości.
- W zakresie procedur wiarygodności -dobór do próby.

Ad.3

- 1) Badanie po raz pierwszy – badanie bilansu otwarcia, potrzeba kontaktu z poprzednim audytorem i ustalenia czy salda początkowe prawidłowo.
- 2) Ryzyko błędnego wykazania prowizji / wyniku finansowego / wyniku z lat ubiegłych / funduszy własnych banku w związku z wyrokiem TS UE.
- 3) Ryzyko niewłaściwej wyceny kredytów (należności od sektora niefinansowego) – w tym mieszkaniowych, oraz gospodarczych – wycena należności, wartość rezerw.
- 4) Ryzyko regulacyjne – związane z koniecznością raportowania współczynnika wypłacalności i innych norm ostrożnościowych przez bank.